

Huvudman

Pops Academy AB
Organisationsnummer 556958-3197
elsa.vernier@academedia.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Pops Academy Karl Johan i Örebro kommun;
uppföljning av beslut den 3 juli 2024.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2024 genomfört en tillsyn under första verksamhetsåret avseende Pops Academy Karl Johan i Örebro kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande modersmålsundervisning, särskilt stöd i form av anpassad studiegång, distansundervisning, registrering av frånvaro samt information till vårdnadshavare, skolans arbete mot upprepad och längre frånvaro, fjärrundervisning, undervisningstid och skolans val, skolans arbete med att skapa studiero, tillgång till och användning av digitala verktyg, lokaler och utrustning och prövning av ekonomiska förutsättningar.

Skolinspektionen har den 3 juli 2024 beslutat att förelägga Pops Academy AB att senast den 30 oktober 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande modersmålsundervisning, särskilt stöd i form av anpassad studiegång, distansundervisning samt registrering av frånvaro och information till vårdnadshavare. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Pops Academy AB en anmärkning rörande brister i skolans arbete mot upprepad och längre frånvaro. I samma beslut har Skolinspektionen avstått från att ingripa mot Pops Academy AB avseende brister rörande fjärrundervisning.

Pops Academy AB har den 29 oktober 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Efter en begäran om komplettering har huvudmannen inkommit med en kompletterande redovisning den 17 december 2024.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Pops Academy AB har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av

skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Modersmålsundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tillsyn visade att det fanns brister i huvudmannens arbete med att informera elever och deras vårdnadshavare om vilka rättigheter och valmöjligheter de har avseende deltagande i modersmålsundervisning. Den information som skolan lämnade var inte fullständig utifrån författningarnas krav och lämnades dessutom i för sent skede. Först efter en intresseanmälan i samband med ansökan till skolan fick elever och vårdnadshavare viss information om vilka elever som har rätt till modersmålsundervisning, och när det gäller elever som tidigare deltagit i modersmålsundervisning vid en annan skolenhet inom kommunen lämnades ingen ytterligare information. Den skriftliga information som huvudmannen delgav elever och vårdnadshavare i samband med ansökan om modersmålsundervisning innefattade inte att elever som har särskilda behov av modersmålsundervisning eller deltar i undervisning i nationella minoritetsspråk eller ett nordiskt språk ska erbjudas sådan undervisning under en längre tid än sju år. Inte heller framgick att en romsk elev som kommer från utlandet får ges modersmålsundervisning i två språk, om det finns särskilda skäl. Vidare saknades tydlig information till elever och vårdnadshavare om hur modersmålsundervisningen anordnas på skolenheten.

Av huvudmannens redovisning framgår att information om modersmålsundervisning nu ges såväl muntligt som skriftligt redan vid det första informationsmötet som skolan genomför med samtliga elever och vårdnadshavare som anmält intresse till att börja på skolan. Första informationstillfället för nya elever ska ske den 8 januari 2025. Informationen ges därutöver, muntligt och skriftligt, regelbundet vid skolans föräldramöten. Under innevarande höst har detta skett den 11 och 25 september samt den 2 oktober.

Som underlag för informationen har huvudmannen utarbetat ett informationsblad om modersmålsundervisning, vilket bifogas redovisningen. I informationsbladet framgår att skolan anordnar modersmålsundervisning som språkval samt utanför den garanterade undervisningstiden.

Vad gäller vilka elever som erbjuds modersmålsundervisning framgår i informationsbladet att elever som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i det språket

om det är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och om eleven har grundläggande kunskaper i språket. Det framgår också att elever som är adoptivbarn och har ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning om eleven har grundläggande kunskaper i språket, även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Det framgår också att elever som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk och även om eleven saknar grundläggande kunskaper i språket. Vidare anges att rätten till modersmålsundervisning inte omfattar mer än ett språk för en elev men att romska elever som kommer från utlandet kan få modersmålsundervisning i två språk, om det finns särskilda skäl.

Vidare framgår av informationsbladet att en av förutsättningarna för att modersmålsundervisning ska genomföras är att minst fem elever beviljats undervisning i det aktuella språket. Det framgår också att romska elever som kommer från utlandet och elever som önskar läsa nationellt minoritetsspråk är undantagna denna begränsning.

Enligt huvudmannens redovisning har huvudmannen inte några begränsningar gällande antal år som eleverna erbjuds modersmålsundervisning, och av informationsbladet framgår att skolans elever erbjuds modersmålsundervisning under samtliga årskurser.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 7 § skollagen framgår att en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i det språket om det är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk.

Av 5 kap. 7 § skolförordningen framgår att huvudmannen också är skyldig att erbjuda elever som är adoptivbarn och har ett annat modersmål än svenska, modersmålsundervisning, även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Av bestämmelsen framgår vidare att det är rektorn beslutar om en elevs modersmålsundervisning.

Av 5 kap. 8 § skolförordningen framgår att modersmålsundervisning får anordnas som språkval, elevens val, skolans val eller utanför den garanterade undervisningstiden.

Av den nya lydelsen av 5 kap. 8 § skolförordningen, som gäller från och med den 1 juli 2024 framgår att modersmålsundervisning får anordnas som språkval i grundskolan, inom ramen för skolans val eller utanför den garanterade undervisningstiden (förordning (SFS 2023:945)).

Av 5 kap. 9 § skolförordningen framgår att modersmålsundervisning inte får omfatta mer än ett språk för en elev. En romsk elev som kommer från utlandet får dock ges modersmålsundervisning i två språk, om det finns särskilda skäl.

Av 5 kap. 10 § skolförordningen framgår att en huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning, och det finns en lämplig lärare. Begränsningen med att det måste finnas minst fem elever för att huvudmannen ska vara skyldig att anordna undervisning i modersmålet gäller inte de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Av 5 kap. 11 § skolförordningen framgår att om en elev ges modersmålsundervisning utanför den garanterade undervisningstiden, är huvudmannen skyldig att erbjuda eleven sådan undervisning sammanlagt högst sju läsår under elevens skoltid. Eleven ska dock erbjudas modersmålsundervisning under längre tid, om eleven har ett särskilt behov av sådan undervisning.

Begränsningen gäller inte de nationella minoritetsspråken eller ett nordiskt språk.

Av 9 kap. 5–6 §§ skolförordningen framgår bland annat att en elev för undervisning i språk får välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, i stället för undervisning i språken franska, spanska eller tyska.

Av 9 kap. 7 § skolförordningen framgår att huvudmannen inte är skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval enligt 5 § andra stycket eller 6 § om färre än fem elever väljer språket. Detta gäller dock inte om det språk som avses i 6 § 1 är ett nationellt minoritetsspråk.

Av läroplanen för grundskolan, Lgr22, avsnitt 1. Rättigheter och skyldigheter följer att skolan ska klargöra för elever och vårdnadshavare vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. I detta ansvar ingår att informera om elevers rätt till undervisning i sitt modersmål samt att elever som tillhör de nationella minoriteterna har särskilda rättigheter att få modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd i form av anpassad studiegång**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionens tillsyn visade att det fanns brister i skolans arbete med att upprätta åtgärdsprogram där beslut om anpassad studiegång ingick. Det framkom exempel på åtgärdsprogram, där beslut om anpassad studiegång ingick, som saknade angivelser om vilka avvikelser som gjorts från timplanen, ämnen och mål som annars gäller för utbildningen för eleven.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn tillsammans elevhälsan och huvudmannens samordnande specialpedagog har utvecklat arbetet med åtgärdsprogrammets utformning och innehåll och att det i åtgärdsprogrammen där anpassad studiegång ingår nu framgår i vilka ämnen och i vilken omfattning som avvikelser från timplanen har gjorts. Bifogat huvudmannens redovisning finns exempel på åtgärdsprogram, avseende elever som ges undervisning vid skolenheten, där beslut om anpassad studiegång ingår. Granskning av dessa visar att de tydliggör i vilka ämnen och i vilken omfattning avvikelser från timplanen gjorts.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 3 kap. 7 § skollagen innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Distansundervisning**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I Skolinspektionens tillsyn framkom att skolan inte följde skollagens bestämmelser om distansundervisning. Skolinspektionens bedömning var att undervisningen för elev 10 skedde i form av distansundervisning. Då skolan vid tiden för tillsynen saknade godkännande för distansundervisning och inte heller hade anlitat en godkänd utförare av sådan undervisning genomfördes undervisningen i strid med skollagens bestämmelser. Distansundervisningen genomfördes därtill utan hänsyn till de

begränsningar som finns avseende vilka ämnen som distansundervisning får bedrivas inom och det saknades ett särskilt beslut från huvudmannen om att särskilt stöd skulle ges till berörd elev i form av distansundervisning.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolchef och kvalitetschef i augusti 2024 har informerat rektorn om skollagens bestämmelser gällande distansundervisning. Av bifogat aktuellt åtgärdsprogram för elev 10 framgår nu att eleven ges särskilt stöd på annat sätt.

Rättslig reglering

I 1 kap. 3 § skollagen definieras distansundervisning som interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid. Av 3 kap. 11–11a §§ skollagen framgår att det krävs ett särskilt beslut om att särskilt stöd till elev ska ges i form av distansundervisning och att beslutet får avse högst en termin åt gången och endast om kraven i 22 kap. 5 § skollagen är uppfyllda.

Av 22 kap. 5 § skollagen framgår att distansundervisning får användas som särskilt stöd för en elev som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga och om elevens vårdnadshavare medger att sådan undervisning används. Av 22 kap. 6 § skollagen framgår att distansundervisning enligt 5 § får användas i vissa ämnen, däribland svenska och engelska.

Av 22 kap. 9 § skollagen och 23 kap. 17 § skollagen framgår att distansundervisning endast får utföras av en huvudman som har godkännande för det som utförare eller som anlitar en annan huvudman som är godkänd som utförare.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Registrering av frånvaro och information till vårdnadshavare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tillsyn visade att skolans arbete med uppföljning av elevernas frånvaro och information om elevens frånvaro till vårdnadshavare inte uppfyllde författningarnas krav. Lärarna registrerade inte alltid elevernas frånvaro och sena ankomster till lektionerna, vilket resulterade i att vårdnadshavare i vissa fall inte fick meddelande om frånvaron samma dag som den skett.

Av huvudmannens redovisning framgår bland annat att skolans ledning och utvecklingsgrupp har genomfört ett arbete med att granska och förtydliga skolans rutiner för närvaroregistrering, och att dessa nu innefattar att närvaro ska registreras direkt vid lektionsstart. Vidare framgår att rektorn och elevhälsan i augusti 2024 genomfört en informationsinsats till all skolpersonal samt att skolledningen regelbundet påminner all personal om frånvarorutinerna vid skolans dagliga morgonmöten. För att säkerställa att lärarna tar elevernas närvaro vid samtliga lektioner avläser rektorn varje vecka statistik avseende lärarnas närvaroregistrering, och i det fall rektorn upptäcker någon avvikelse tar rektorn kontakt med berörd lärare. Av redovisningen framgår också att rektorn har informerat vårdnadshavarna om skolans skärpta frånvarorutiner och att skolan framhållit närvarons betydelse vid samtliga föräldramöten under hösten 2024.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 17 § fjärde stycket skollagen framgår att om en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete mot upprepade och längre frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tillsyn visade att skolans arbete med utredning av elevers längre frånvaro inte uppfyllde författningarnas krav. I fall där rektorn inte kände oro för eleven inledde rektorn inte alltid skyndsamt en utredning om elevens längre eller upprepade frånvaro. I vissa av dessa fall var eleverna frånvarande på grund av olika sjukdomstillstånd, andra fysiska problem och symptom, diagnoser och motivationsproblem. Detta medförde också att huvudmannen inte fullt ut uppfyllde skollagens krav på att lämna uppgift till respektive elevs hemkommun om att rektorn har inlett en utredning om elevs frånvaro. Under Skolinspektionens handläggning av tillsynsärendet inledde dock huvudmannen utredningar om elevers frånvaro. Utredningen visade också att skolan följde upp elevernas frånvaro och på olika sätt vidtog åtgärder för att eleverna skulle delta i undervisningen, dock inte på det systematiska sätt som skollagen föreskriver. Mot denna bakgrund bedömde Skolinspektionen bristen som mindre allvarig och tilldelade huvudmannen en anmärkning.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen och skolledningen utvecklat rutinerna för att upptäcka och hantera längre eller upprepad frånvaro bland eleverna. Bifogat huvudmannens redovisning finns rutinerna "Närvaro och frånvaro" och "Arbetsgång för närvarofrämjande arbete samt arbete med elevers längre eller upprepade frånvaro". Av dessa rutiner framgår bland annat rektorns skyldighet att skyndsamt utreda orsaken till elevers frånvaro, oavsett om den är giltig eller ogiltig, om det inte är obehövt. Vidare framgår att huvudmannen rekommenderar att rektorn för respektive skolenhet beslutar om en närvarosamordnare med uppdrag att ha en övergripande bild av elevernas frånvaro, följa upp frånvarorapportering och kartlägga mönster i elevers frånvaro. Av rutinerna framgår att 20 procent är hög frånvaro och att rektorn därför bör se till att elever som har mer än 15 procent och/eller har ett oroande mönster i sin frånvaro identifieras. Vidare framgår att den personal som identifierat sådan frånvaro anmäler detta till rektorn genom formuläret "Anmälan om längre eller upprepad frånvaro", som skickas till en digital funktionsbrevlåda. I samband med anmälan registreras ärendet och läggs till det nästkommande mötet med elevhälsoteamet för beslut av rektorn om en frånvaroutredning ska genomföras eller ej.

Vidare framgår att rektorns beslut, om att en frånvaroutredning ska inledas eller inte, dokumenteras i protokollet från elevhälsomötet och skrivs in i elevens ärende. I de fall en frånvaroutredning inleds är riktlinjen att denna bör vara klar inom två veckor. Det framgår även att i de fall en frånvaroutredning bedöms vara obehövt och aktuell elev fortsätter att uppvisa samma frånvaromönster så bör en kartläggning påbörjas i syfte att förebygga att frånvaron övergår till att bli problematisk.

Av rutinerna framgår också att huvudmannen hålls informerad i ärenden avseende elevers frånvaro, dels som mottagare av ovan nämnda anmälningsformulär och dels genom att skolchefen läggs till som medlem i ärendet och därmed ges avisering via e-post exempelvis när en skolpliktsanmälan till elevens hemkommun gjorts. Att anmäla frånvaro till elevens hemkommun är delegerat till rektorn och ska enligt rutinerna genomföras så snart en utredning om elevens frånvaro har inletts.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från skolan ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Av 7 kap. 22 § skollagen framgår att huvudmannen för en fristående skola snarast ska lämna uppgift till hemkommunen om huvudmannen har inlett en utredning om elevens frånvaro.

Av förarbeten till bestämmelserna om utredning av frånvaro framgår att frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. I vissa fall kan det räcka med en enklare utredning, till exempel att vid en längre anmäld sjukfrånvaro begära in sjukintyg från eleven eller elevens vårdnadshavare. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, till exempel bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Fokus på utredningen bör vara på att i samråd med elev, och i förekommande fall med vårdnadshavare, sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. På så sätt kan arbetet med att tidigt fånga upp elever som löper risk att avbryta studier eller som mår dåligt stärkas (Prop. 2017/18:183 s. 75).

Av samma förarbeten framgår att rektorn inte är skyldig att inleda en frånvaroutredning i fall där det är obehövligt såsom till exempel vid en beviljad längre ledighet eller om rektorn redan har kännedom om återkommande behov av vårdbesök för eleven i fråga (Prop. 2017/18:183 s. 139).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar,

Beslutet har fattats av Stina Johansson, beslutsfattare

Föredragande i ärendet har varit utredaren Lena Johansson.